
CORNELIUS

Tidsskrift for
astrologisk dokumentation og forskning

ISSN 1602-9186

Udgivet af Astrologisk Museum

Redaktion: tycho@asmu.dk

CORNELIUS AGRIPPA 1486-1535

Astrologi i Fiskenes Tidsalder

Persien er måske arnestedet for vore dages astrologi. Det argumenterer Robert Hand for, mens han aftegner den vestlige astrologis tidslinie og perioder. Samtidig giver han et samlet billede af den horoskopiske astrologis historie fra dens spæde begyndelse i 400-300 før vor tidsregning (FVT) og til 1700-tallet, hvor natten sænkede sig over europæisk astrologi.

Der har været mange og meget tekniske spekulationer over udstrækningen af Fiskenes Tidsalder, men det vil næppe være forkert at hævde, at den horoskopiske astrologi har været den herskende astrologiform i denne tidsalder. Det er fristende at se astrologiens historie fra oldtiden til efter renæssancen som selve udstrækningen af Fiskenes Tidsalder, set på baggrund af astrologisk praksis. Fra 400 FVT til 1800 går der 2200 år, som er den gennemsnitlige varighed af en astrologisk tidsalder. Det ligner en tanke.

Fra omkring år 1800 får vi de nye planeter og fremvæksten af psykologien som selvstændigt fag. Præcis de to elementer, der mest markant adskiller vore dages astrologi fra tidligere tiders. Vi har nu et opgør med skæbnetro og determinisme og får i stedet en menneskelig udvikling med stigende bevidsthed om vore valg og hvilke konsekvenser, de afføder. Med ankomsten af de seneste (dværg)planeter, Eris og Ceres, har vi

måske fået kompletteret dyrekredsens herskere og står nu ved en skillevej i astrologien. Måske står vi overfor en tid, hvor vore valg også udstrækker sig til horoskopets sammensætning? Hvor mange elementer indgår nu i et horoskop og hvorfor? Sikkert er det, at vi astrologisk står et andet sted nu end i oldtiden, så måske er et astrologisk paradigmeskift uundgåeligt. *-red*

Verdensastrologi s. 2   Græsk astrologi s. 4   Astrologiens perioder s. 8

Verdens-astrologi

Direktioner, Expirationer, Periodarier og Cirkulationer

---

af **Ulugh Bek** (1394-1449)

Astrologer siger, at i begyndelsen af Universet, var alle direktioner, expirationer og periodarier i begyndelsen af Vædderen. Et hundrede og firs tusinde solår er der gået fra Universets begyndelse og til det første år i Noy æraen. Fred være med ham, for den blev afsluttet med Syndfloden. Og fire tusinde et hundrede og firs komplette solår gik fra det første år efter syndfloden til begyndelsen af Maliki æraen. Hvis dette tal lægges til Maliki æraen, vil æraen fra Universets begyndelse være resultatet.

Med hensyn til direktioner for Universet, så er deres nærmeste fordelinger fire. Den første af dem er enorm – en grad af ekliptika passerer for hvert et tusinde solår. Den anden er stor – en grad passerer for hver hundrede år. Den tredje er middel – en grad passerer for hvert tiende år. Den fjerde er lille – en grad passerer for hvert solår.

Der er også andre direktioner, når horoskopets årlige forandring fordeles svarende til Solens middelhastighed.

Expirationer for datoer består også af fire slags. Den første af dem er enorm, idet et zodiaktegn

passerer for hvert et tusinde solår. Den anden er stor, idet et zodiaktegn passerer for hver et hundrede solår. Den tredje er mellem, idet et zodiaktegn passerer for hvert tiende solår. Den fjerde er lille, idet et zodiaktegn passerer for hvert enkelt solår.

Universets Periodarier er af fem slags. Den første er de enorme Periodarier, hvor hver tre hundrede og tres solår har sit eget zodiaktegn og planet. De begynder med Vædderen og Saturn, dernæst fra Tyren og Jupiter, så fra Tvillingerne og Mars og så fremdeles med zodiaktegnene og de kredsende planeter. Det er klart, at efter udløbet af tredive tusinde to hundrede og fyrre år, så begynder cirkulationen igen fra Vædderen, sådan som den forrige gjorde. [...]

Den anden er den store Periodaria. Tolv solår gives til Vædderen heri. Elve år gives til Tyren, ti år gives til Tvillingerne og så videre i zodiakens løb med et års afkortning for hvert næste tegn, indtil et år bliver tilbage til Fiskenes tegn. Deres sum vil være otteoghalvfjerds år. [...]

Den tredje er en middel-Periodaria. Den består af følgende: Hvis fem og halvfjers år tildeles

hver planet, vil 'Hovedet' og 'Halen' følge deres forhøjelse. For eksempel: Først til Solen, så til Månen, så til 'Hovedet': Jupiter, Merkur, Saturn, 'Halen': Mars og sidst til Venus. Denne cirkulation vil utvivlsomt komme til at begynde sin anden periode efter udløbet af sekshundrede og femoghalvfjers solår. [...]

Den fjerde Periodaria er den lille. Den består af følgende: Hver del for planeterne i middel-Periodaria deles mellem syv planeter. 'Hovedet' og 'Halen' vil efter deres forhøjelse holdes adskilt, hvor for den del, der er til hver planet vil blive afgjort ifølge mængden af de overfor nævnte Periodaria ved fødslen. Begyndelsen i hver nævnt tid vil være herskeren i middel-Periodaria.

Den femte er deltagelsen i den lille Periodaria. Årene for hver planet i den lille Periodaria heri, deles i syv lige store dele og fordeles mellem planeterne efter rækkefølgen i deres kredsløb. Man begynder med herskeren over denne Periodaria for at bestemme fordelingen.

Med hensyn til Cirkulationer, så består de af følgende: Man bestemmer antallet af cirkulationer af fem tusinde fem hundrede og halvfems perioder, svarende til det totale antal af Store Gaver fra planeterne.

Vi har tilknyttet planeterne Store Gaver, svarende til forskellige Versioner, Grænser og alt i forbindelse hermed i en tabel [...]. De er som følger: Et tusinde fire hundrede og enogtres år for Solen; et tusinde et hundrede og enoghalvtres år for Venus; fire hundrede og firs år for Merkur; fem hundrede og tyve år for Månen; to hundrede og femogtres år for Saturn; fire hundrede og niogtyve år for Jupiter; og to hundrede og fireogfirs år for Mars. Når denne periode er ovre, vender rundgangen tilbage til Solen igen. Fem hundrede og firs solår er passeret siden begyndelsen af Maliki æraen. ■

Kilde:

Mirzo Ulughbek : Astrology - Fourth book of Ziji jadidi Kuragoni . Org. 1444. (ovs. af B. Irmatov). Tashkent 1994

[...] henviser til tabeller, der i den foreliggende udgave er udeladt.

Teksten er oversat til dansk af Red.

Kommentar :

Teksten er Kapitel 2: *Om beviser vedrørende Verdenshoroskopet* fra det berømte værk: Ziji Jadidi Kuragoni (De nye astronomiske tabeller fra Kuragoni), som er på fire bind. De tre første handler om astronomi, mens det fjerde bind handler om astrologi. Den citerede kilde blev i 1994 udgivet i anledning af 600-året for hans fødsel i både en uzbekisk, en russisk og en engelsk version.

Ulugh Bek hed Mirzo Muhammad Taragai bin Shahrukh og blev født den 22. marts 1394 i Sultaniyeh (Persien) og døde i Samarkand, den 27. oktober 1449. Han er barnebarn af den berømte feltherre Timur Lenk (engelsk: Tamerlane), som levede 6 April 1336 til 19 februar 1405, og som grundlagde det mongolsk-tyrkiske rige, der bestod i fem hundrede år frem til 1857.

Ulugh Bek er egentlig ikke et navn, men en titel, der betyder 'den store prins' på den tyrkiske dialekt, der dengang taltes i Transoxiana, det nordlige Persien (det nuværende Uzbekistan). Det er imidlertid denne titel, der er blevet hans navn for eftertiden. Han anses for en af de bedste astronomiske iagttagere i den sene middelalder og har i vore dage fået opkaldt et månekrater efter sig.

For Uzbekistan var Ulugh Bek, hvad George Washington var for USA, den store lovgiver og statsmand. Han var desuden en betydelig videnskabsmand og samlede datidens lærde i en Madrasa, som blev starten på det universitet, der stadig findes i byen Samarkand. - Red.

Den græske astrologi

Det nye projekt Hindsight

---

af **Lars Steen Larsen** Fil. Dr.

Denne artikel er skrevet som en anmeldelse af og kommentar til Robert H. Schmidts nye projekt Hindsight. Dette projekt genoversætter centrale græske kilder (tekster) om astrologi og redegør især for, hvordan grækerne tolkede horoskoper. Schmidt mener, at der bag de kendte kilder eksisterede en tidligere fuldendt græsk astrologi skabt af Petosiris, Nechepso, Hermes Trismegistos og en Timaieus.

Hvad der startede godt kan let blive til et ensidigt og religiøst projekt med Schmidt som den store Hermes-fortolker.

“(I believe) that the Hellenistic doctrine of planetary configuration is fully coherent” (Schmidt, p. 28).

(Jeg tror på) at den hellenistiske doktrin om planeternes aspekter er fuldstændig sammenhængende.

Det oprindelige projekt Hindsight fandt sted i starten af 1990'erne, hvor tre oversættere, Robert Zoller, astrologen Robert Hand og Robert H. Schmidt gik sammen og oversatte græske, latinske og en enkelt hebræisk kilde om astrologi. Projektet var storslået og yderst berettiget, og på den måde kunne engelske læsere få et direkte kendskab til græske astrologiske kilder, hvoraf mange aldrig før havde været oversat. Senere

gik de tre Robert hver til sit, og Zoller har i dag lavet sit eget store projekt om Middelalderens og Renæssancens astrologi, mens Robert Hand synes at være gledet ud af billedet.

Selv har jeg haft særdeles megen glæde af det gamle projekt Hindsight og dele af bogen “Astrologiens Ide” fra 1995 ville næppe være blevet til uden disse kilder.

Et nyt stort projekt

Robert H. Schmidt fortsætter nu det græske spor fra projekt Hindsight, og det gør han med en serie, som bliver på ikke mindre end 30 bind. Netop nu er bind 2 på 388 sider udkomet, og som bidragsyder (subscriber) har jeg fået dette bind relativt billigt, dvs. for 40\$ for en paperback udgave. Ellers koster hvert bind 145\$ for paperbacks. Der har været en del forsinkelser i det nye projekt Hindsight og siden 2004, hvor udgivelsen blev annonceret, har jeg ventet på det nu modtagne bind 2. Bind 1 er en introduktion til hele serien. Med til serien hører også en del lydbånd (CD'er), som man kan købe og her fortæller Schmidt om mange emner. Robert H. Schmidt har også bidraget til udviklingen af et computerprogram, som tolker store dele af et horoskop efter hans forståelse af de græske astrologiske regler (gå ind på Projecthindsight.com)

Det nye ved serien

Den nye serie vil hovedsageligt bestå af genoversættelser af de tidligere oversatte værker samt førstegangs oversættelser af fragmenter med det formål at sikre en forståelse af, hvad en række astrologiske tekniske begreber dækker over. Schmidt endevender mange tilgængelige græske tekster fra den såkaldte CCAG samling (*Catalogus codicum astrologorum graecorum*), for at finde definitioner på centrale tekniske begreber i den græske astrologi. Han er overbevist om at de eksisterende tekniske forklaringer, som bl.a. en række forskere har givet, er forkerte, hvilket skyldes følgende. Betydningsfulde astrologer, som f.eks. Vettius Valens, angav aldrig et sted i deres tekster en teknisk forklaring på, hvad deres fagudtryk eksakt betød. Dette skal den opmærksomme læser selv sætte sammen ved at læse rundt om i Valens' bøger. Ved at anvende denne læsemetode når Schmidt frem til, at alle tekniske definitioner går tilbage til astrologen Antiochus – hvis man ellers forstår at læse ham.

I præsentationen af teksterne er det også noget nyt, at Schmidt i parenteser ofte indfører de græske ord, eller passager af græske ord, som han oversætter i den engelske tekst. Dette er med til at gøre selve oversættelsen mere pålidelig og interessant for dem, som har et indblik i oldgræsk. Endvidere fylder kommentarer og fodnoter langt mere end i de oprindelige bind, hvilket ikke mindst skyldes, at Schmidt gennem sit arbejde med sikre definitioner mener at have opdaget nye astrologiske tydningsregler.

Lidt om nye tydningsregler

Normalt var to planeter i aspekt i den græske astrologi, hvis de tegn, de opholdt sig i, var i 'aspekt' til hinanden. Dette er aspekter defineret gennem tegn alene og f.eks. var Venus i Tyren i trigon til Mars i Stenbuk uanset hvilken 'orbis', der var mellem dem. Hos Antiochus, siger Schmidt, er to planeter kun i et 'ægte' aspekt, såfremt de i geometrisk forstand (som i moderne astrologi) danner et eksakt aspekt, inden en af

dem forlader tegnene. På den måde skulle den græske astrologi også have taget hensyn til geometrisk eksakte aspekter. Schmidt karakteriserer dette som tiltagende eller dannende aspekter. Hvis de to planeter var i aspekt gennem tegn, uden at denne regel var opfyldt, var der tale om en lavere form for aspekt, da det er 'separerende'. En separerende trigon var f.eks. ikke helt så god som en tiltagende.

Schmidt udvikler også nogle farverige 'sømands-regler', som er yderst interessante. Han siger, at ascendanten er roret på et skib (på de græske skibe sad roret forrest, i stævnen), styrmanden er ascendant-herskeren, og ejeren af skibet (som dengang sædvanligvis også var kaptajnen) er f.eks. månen eller solen. Ideen er, siger Schmidt, at såfremt ascendant-herskeren ikke har en relation (gennem 'aspekt'; de græske regler) til ascendanten, så sejler skibet (personens liv) før eller siden på grund. Man lider 'skibsvrag' – måske flere gange i ens liv. Ekstra gunstigt er det, hvis skibsejeren også er styrmanden. Disse regler vil blive uddybet i de kommende bind.

Har Schmidt ret i dette? Ja, på den måde at Antiochus (24) skriver:

ascendanten er både livets ror (oiax biou) og indgangen til fysisk liv (zôê) (p. 305)

Fra en forskningsmæssig synsvinkel er det dog ikke helt overbevisende, at begreberne skibsejer og styrmand ikke findes hos eller anvendes af Antiochus, men kun af Porfyr (hvor ascendanten til gengæld ikke omtales som roret).

Det centrale bind 2

Det netop udkomne bind 2 er ifølge Schmidt helt centralt for forståelse af al græsk astrologi og af de kommende 28 bind. Hvorfor nu det? Jo, det er her, at Schmidt udvikler den teori, at fragmenter fra astrologen Antiochus giver afgørende fingerpeg om, hvordan en oprindelig, men stort

set tabt græsk astrologi var skruet sammen. Dette begrundes bl.a. med, at Antiochus henviser til Petosiris, Nechepso, Hermes Trismegistos og en Timaieus, som værende de oprindelige græske astrologer. "Only the early astrologers Nechepso, Petosiris, Hermes Trismegistos, and Timaieus are explicitly cited in the Antiochus Summary"; p. 20.

Bind 2 indeholder derfor bestemte men langt fra alle fragmenter af Antiochus, som er editeret i CCAG kataloget. Schmidt anvender hovedsageligt kun de fragmenter hos Antiochus, som i mere eller mindre afskreven form også findes hos astrologen Rhetorius fra Ægypten, som levede i det 6., måske beg. af det 7. årh. e. Kr. og hos nyplatonikeren Porfyr (ca. 252 – 303). Schmidt anvender i mindre omfang også nogle fragmenter fra andre astrologer, f.eks. Serapio fra Alexandria, som levede i det første århundrede e. Kr., samt fra filosofen og astrologen Thrasyllus, som døde ca. år 36 e. Kr.

Med til Schmidts måde at arbejde på hører også, at han er overbevist om, at Antiochus levede i det første århundrede f. Kr., selv om forskere i dag placerer ham i det andet århundrede e. Kr. Med støtte fra Cumont argumenterer han for, at Antiochus var atheniensernes Antiochus, dvs. grundlæggeren af den mellemste platonisme, som døde ca. år 69 f. Kr. Hermed opnår Schmidt at gøre Antiochus samt hans astrologi så gammel, at den netop ligger forud for alle de kendte værker af Ptolemæus (ca. 80 - 160 e. Kr.), Vettius Valens fra det andet årh. e. Kr. etc.

At Schmidt har været 7 år om at oversætte de anvendte fragmenter og ladet 'subscribers' vente i årevis, begrundes han med, at Antiochus er 'kryptisk' at læse. Fragmenterne har derfor måttet 'afkodes', bl.a. gennem intensive sammenligninger med Rhetorius og Porfyr.

Må afvise sin tidligere udgivelse af Antiochus

Ved nu at henlægge Antiochus til det første århundrede før Kristus havner Schmidt i en penibel situation, for i den første udgave af project Hindsight oversatte han Antiochus' Treasures – også kaldet Thesaurus (Greek Track Volume II-B). Dette værk lader sig rimeligt nemt datere til slutningen af det andet århundrede e. Kr. Dengang skrev Robert H. Schmidt da også eksplicit, at Antiochus levede i det andet århundrede e. Kr. "Antiochus of Athens lived in the second half of the Second Century C.E., after Ptolemy,

before Antigonus of Nicaea". Behændigt undgår han at nævne dette og skriver blot, at han nu er overbevist om, at Antiochus kun skrev et værk, nemlig *Introductory Matters* (første bog i Summary). Ved således at fraskrive Antiochus Thesaurus, samt andre værker han er omtalt for, fremstår en ny og rensset Antiochus fra det første årh. før Kristus, som direkte skulle have baseret sit arbejde på astrologer fra det andet og tredje århundrede før Kristus, nemlig Petosiris, Nechepso og Hermes.

En usikker hypotese

Det nye projekt Hindsight har to missioner. Den ene er afklaring af tekniske grundbegreber, den anden er en historisk dimension, hvor Schmidt ønsker at gøre den græske astrologi ældre, end der hidtil er belæg for. Dette gør han bl.a. ved at påstå, at Nechepso, Petosiris og Hermes Trismegistos var græske astrologer! Hermes var i den hellenistiske periode en gud, og det er noget svært at tro på, at en gud kan skrive bøger. Eller også mener Schmidt, at Hermes Trismegistos var en vismand fra det tredje århundrede f. Kr. En sådan antagelse er der intet videnskabeligt belæg for.

Schmidt benægter, at den græske individuelle astrologi dannes eller skabes i midten af det første århundrede f. Kr. og derefter udvikler sig gennem en række grene eller skoler. Hver forfatter udviklede ofte egne tydningsregler, selv om man var enig om en del grundstof. Ptolemæus tolkede horoskoper på en delvis anderledes måde end Vettius Valens etc. Sådan ser Schmidt det ikke, og han udkaster den hypotese, at de græske forfattere hver for sig bidrog med esoteriske tolkninger af det oprindelige grundmateriale. Det er denne hypotese, de kommende bind bl.a. vil handle om.

Robert H. Schmidt optræder yderst selvsikkert på de CD'er, man kan købe, og frejdigt erklærer han, at alle andre forskere hidtil har taget fejl på afgørende punkter, også Otto Neugebauer og David Pingree. Dem der bare har en anelse indsigt i, hvilket videnskabeligt niveau Neugebauer og Pingree opererer på, vil næppe være uenig i, at Robert H. Schmidt i den sammenhæng må betragtes som en glad amatør. Schmidt anvender ikke romeren Manilius' *Astronomica*, som er det ældst kendte komplette værk fra ca. år 30 e. Kr. Ligeledes ignorerer han også Dorotheus Sidonius' *Carmen astrologicum* fra ca. år 50 e. Kr. Værket eksisterer ikke

ROBERT SCHMIDT

længere på græsk, men kendes på arabisk, hvor det er oversat med et kompetent noteapparat af Pingree til engelsk. Man forsøger ikke i en rekonstruktion af en evt. oprindelig græsk astrologi, når man ikke inddrager disse (og andre værker) i en analyse. Pingree har for øvrigt afvist at Antiochus' Introductory Matters er brugbar, hvis man vil finde frem til tidligere forfatteres udarbejdelser. Dertil er værket for kompileret, dvs. præget af for mange bidragsyders tilføjelser.

Er bøgerne værd at købe?

Er man ikke såkaldt subscriber, vil de 30 bøger koste ca. 30.000 kr. og hertil kommer udgifterne til de mange CD'er. Projekt Hindsight er blevet en dyr fornøjelse og til den pris burde der være et indeks i bøgerne. Er man en stor elsker af græske astrologiske tekster, kan bøgerne være pengene værd. Ligeledes er Schmidt gennem sin filologiske granskning i stand til - om ikke at afklare de essentielle definitioner - så i det mindste at trække mange nuancer (og modstridende oplysninger) frem. Og dette er netop mit indtryk her efter bind 2. Nærlæser man teksterne, er de anvendte forfatteres uenighed mindst lige så slå-

ende som deres enighed - på trods af Robert H. Schmidts til tider febrilske forsøg på at forklare læseren, at han har ekstraheret konkrete og sikre definitioner. Det har han ikke, men han har bidraget til at gøre et vanskeligt stof tilgængeligt for interesserede læsere. ■

Kilde

Robert H. Schmidt,
The Astrological Record of the Early Sages.
Volume Two. Definitions and Foundations. The
Golden Hind Press, Cumberland, 2009.
388 sider.

Astrologiens perioder

Chronology of the Astrology of the Middle East and the West

---

af **Robert Hand** cand. phil.

Det følgende har ikke til formål at være en komplet historieskrivning. Formålet er alene at give en grov skitse af tiderne og i hvilken rækkefølge de største udviklinger i astrologien historie sker. Dertil en liste over de vigtigste astrologer og begivenheder i den øvrige historiske baggrund.

Indledning

Astrologiens oprindelse fortaber sig i historien. I realiteten har ethvert oldtidsfolk fra de gamle mesopotamere og til de indfødte amerikanere undfanget den ide, at der er en eller anden overensstemmelse mellem begivenheder på himlen og på jorden. Imidlertid var de alle varsels-baserede astrologier. Stjernernes og planeternes positioner blev iagttaget på visse tidspunkter og underkastet nøje undersøgelse for usædvanlige fænomener, stillinger eller andre mærkelige forhold. Typisk var disse observationer ikke begrænset til rent astronomiske fænomener, men kunne også indeholde vejr-fænomener som coronaer, 'røde måner' osv.

Vigtigst af alt var iagttagelse af Månens faser og senere hen planeternes (vandrestjernernes) opdukken og forsvinden. Ingen forsøg (i hvert fald ingen succesrige forsøg) blev imidlertid gjort på at forudsige disse fænomener, bortset fra måske Månens faser. Snarere blev de himmelske fænomener iagttaget og i et vist omfang målt, når de indtraf. Anlægget af Stonehenge antyder,

at det var netop et sådant redskab. Selvom det måske har tjent som redskab til at forudsige formørkelser (stadig en noget kontroversiel tanke blandt lærde), så var dette og andre lignende observatorier mere som ure: De fortalte de folk, der benyttede dem, hvad tid på året det var, snarere end at fortælle dem, om noget skulle ske i fremtiden.

En central pointe, som det er nødvendigt at optegne her, er, at den grundlæggende astrologiske impuls, ønsket om at samstemme himmelske og jordiske fænomener, var noget nær universel blandt oldtidsfolkene. Imidlertid er det afgørende karakteristiske ved, hvad vi forstår ved astrologi som den praktiseres i dag, at himmelske fænomener udregnes før de indtræffer. Hvad der måtte være af overensstemmelser mellem jorden og himlen, samt hvilke begivenheder der måtte resultere af denne korrelation, kan dermed forudses før de indtræffer.

*Uddrag af bogen
'Chronology of the Astrology
of the Middle East and the West
by Period' 2nd Edition.
Arhat 1998 (red. ovs.)*

For at bringe en sådan astrologi i stand var det nødvendigt at observere de himmelske bevægelser over lang tid, før disse bevægelser lod sig forudberegne. Så vidt vi kan se, er der kun en gruppe af oldtidsfolk, der nogensinde gjorde dette, og det var de forskellige folkeslag, der levede i Mesopotamien (det moderne Irak). Især var det sumererne, babylonerne (som senere kaldtes kaldæerne) og assyrerne. Siden vi ikke kender til noget andet oldtidsfolk, som gjorde dette, må vi formode, at disse folk er de mest sandsynlige fødselshjælpere for den astrologi, vi kender i dag.

Bemærk venligst: Kronologien her inkluderer for tiden ikke udviklingen i historien om Jyotish eller Hindu astrologi. Dette er ikke gjort for at mindske betydningen af den betydelige historiske udvikling bag dette astrologisk system. Det er simpelthen fordi forfatteren her koncentrerer sig om oprindelsen af den Vestlige astrologi. Men undervejs noteres begivenheder, hvor der kan have været berøring mellem den Mellemøstlige astrologi og Jyotish.

INDHOLD

Den Ældste Periode

Tidlig Græsk Periode

Hellenistisk Periode

Romersk Periode

Byzantinsk Periode

Mellemøstens Klassiske Periode

Den Arabiske Æra

Latinsk Periode - Middelalder

Latinsk Periode - Renæssance

Engelsk Periode og Nedgangstid

DEN ÆLDSTE PERIODE

Det er den periode, gennem hvilken den mesopotamiske astrologi udviklede sig fra dens rent varseltagende rødder til den nærmeste stamfader til den horoskopiske astrologi [se Hands artikel 'Astrologiens rødder' i CORNELIUS nr. 2/2009].

A. Før 15.000 FVT. Knoglefund

Det præcise årstal er usikkert men de tidlige mennesker synes at have noteret Månens faser ved at ridse i et knoglestykke. Dette fund synes at udgøre de tidligste astronomiske observationer.

B. ca. 4.000 FVT. Mesopotamien

Mesopotamien, landet mellem de to floder, er en af de såkaldte 'civilisationens vugger' sammen med Egypten, Kina og Indusdalen. Den synes også at være den ældste af disse. Det ældst kendte folk i Mesopotamien kendes som **ubaiderne**. Vi ved stort set intet om dette folk, bortset fra at ret tidligt begyndte et andet folk at flytte til området og indgifte sig. Dette folk var **sumererne** som efterhånden blev dominerende og hvis sprog erstattede, hvad sprog ubaiderne end måtte have haft.

C. ca. 3.400 FVT. Talsystem

Udvikling af et notationssystem med tal i Egypten.

D. ca. 3.200 FVT. Hieroglyffer

Den arkaiske periode i Egypten. Hieroglyfskriften daterer sig fra mindst denne periode.

E. ca. 3.000 FVT. Kileskrift

Sumererne udviklede kileskriften, skabt ved at presse et kantet træstykke i vådt ler.

F. 2755-2255 FVT. Ældste kongerige i Egypten

G. ca. 2.500 FVT. Induskulturen

i Indusdalen i Indien begyndte Induskulturen ifølge traditionelle lærde.

H. 2330 FVT. Sargon af Akkad

Han overvinder sumererne og etablerer det første af flere semittiske imperier i Mesopotamien. Det Akkadiske Imperium faldt i 2.218 FVT, hvilket førte til en periode med anarki i Mesopotamien, indtil fremvæksten af det første Babyloniske Imperium og de tidlige stadier af det Assyriske Imperium i den sidste del af det andet årtusinde FVT

- I. 2134-1784 FVT. Mellemste kongerige**
i Egypten
- J. 1792-1750 FVT. Hammurabis regime**
i Babylonien. Dette er begyndelsen til det første eller det Gamle Babyloniske Imperium.
- K. 1646 FVT. Ammizadugas Venustabeller**
Tabellerne er de ældste overlevende af de systematiske planetobservationer i Babylon. De indeholder ikke blot astronomiske data, men også varselstyding af Venus' faser.
- L. 1570-1070 FVT. Det Nye Kongerige**
i Egypten.
- M. ca. 1500 FVT. Stonehenge**
Sarsen-stencirklen (de største sten) bliver rejst. Hele bygværket, som det står i dag blev rejst mellem 3.000 og 1.000 FVT
- N. 1350 FVT. Det Assyriske Imperium**
Den første begyndelse.
- O. 730-650 FVT. Det Assyriske Imperium**
Kontrollerer hele Mesopotamien, dele af Persien, Syrien, Palæstina og Egypten. Det er værd at bemærke, at det er første gang Egypten og Babylon er under samme regime.
- P. 687 FVT. Mul Apin**
Det ældst kendte stjernekatalog. Kun lidet bevis for en tolvdelte zodiak ud fra enten lige eller ulige store konstellationer. Imidlertid er flere af de senere konstellationer i dyrekredsen allerede beskrevet her, men ikke som 'de tolv tegn i zodiaken'[se artikel herom i dette nummer af CORNELIUS].
- Q. 612 FVT. Assyernes fald**
Begyndelsen til det Andet Babyloniske Imperium. Det babyloniske folk, der fik dette til at ske, var også kendt som kaldæerne. Riget kaldtes derfor det Kaldæiske Imperium.
- R. ca. 650 FVT. Enuma Anu Enlil**
En række varsel-observationer i noget nær færdig form, omend dele heraf er næsten et årtusinde ældre. Indikerer eksistensen af en meget gammel astral religion, som udgør det ideologiske og filosofiske motiv bag udviklingen af astrologi.
- S. ca. 650-450 FVT. Den 12-delte zodiak**
Udviklingen af den tolvdelte zodiak med tegn på hver 30°. Egentlige fødselshoroskoper synes endnu ikke at eksistere.
- T. 539 FVT. Persien erobrer Babylonien**
For anden gang kommer Egypten og Babylon under samme regime. Mesopotamisk

planetobservation kunne være begyndt at komme til Egypten på denne tid. Dette er kun en formodning, da beviser savnes.

- U. 410 FVT. Ældste fødselshoroskop**
Det ældste horoskop er i kileskrift.

TIDLIG GRÆSK PERIODE

Bemærk årstallenes delvise overlapninger med den forudgående periode.

- A. ca. 624 FVT. Thales fra Milet**
Fødselsår for Thales, anset for at være den første præsokratiske filosof. Antages at have forudsagt en formørkelse i 585 FVT Dette betragtes dog som tvivlsomt.
- B. ca. 611-547 FVT. Anaximander**
Filosoffen Anaximander postulerede et kosmisk sceneri, hvor cylindre i bevægelse fastholdt stjerner og planeter.
- C. ca. 585 FVT. Pythagoras**
Fødselsåret for Pythagoras. Han menes at have rejst til Babylon omkring 530 FVT
- D. ca. 490 FVT. Empedokles**
Har fremsat den først kendte udgave af teorien om de fire elementer, der stadig findes i astrologien.
- E. ca. 470 - ca. 399 FVT. Sokrates**
- F. ca. 460 - 377 FVT. Hippokrates**
- G. ca. 432 FVT. Meton**
Han udfandt den Metoniske ekлипse-cyklus. Den var tilsyneladende kendt tidligere i Babylon.
- H. ca. 428 - ca. 347 FVT. Platon**
- I. ca. 408 - 355 FVT. Eudoxus**
Udviklede den ældst kendte teori, som redegør for planeternes direkte og retrograde bevægelser. Det var denne teori, baseret på koncentriske planetsfærer, som Aristoteles antog.
- J. 384-322 FVT. Aristoteles**

HELLENISTISK PERIODE

Det var under denne periode, som begyndte med Alexander den Stores erobring af Persien, at astrologien hurtigt begyndte at udvikle sig til noget nær den form, vi kender nu. Selv om de fleste tekster blev forfattet på græsk, var de fleste forfattere ikke græske, men egyptere og

---

semitter. I denne periode ved vi med sikkerhed, at astrologien kom til Egypten og udviklede sig på en måde, der var karakteristisk for egypterne. Det er denne astrologi, som udgør grundlaget for de græksprogede astrologiske skrifter, der udkom i de følgende århundreder.

A. 356-323 FVT. Alexander den Store

B. 331 FVT. Mesopotamien erobres

Alexander den Store underlægger sig Mesopotamien, hvorved hele det Mellemøstlige område blev domineret af græsk sprog og kultur. Det Seleukidiske Dynasti nedstammede fra Alexanders general Seleukos og styrede dette område, inklusive Mesopotamien.

C. ca. 310 - ca. 250 FVT. Aristarchos

Aristarchos fra Samos foreslog som den første et heliocentrisk solsystem i stil med det, Copernicus beregnede sig til i 1437.

D. ca. 300 FVT. Zeno

Zeno fra Citium grundlagde stoicismen, en filosofi, der senere fik stor indflydelse i astrologiens historie.

E. ca. 290 FVT. Berossus fra Kos

Han var en kaldæisk (babylonisk) præst, der slog sig ned på øen Kos. Han siges at være den første, der har introduceret natal astrologi i Grækenland. Ingen af hans skrifter findes i dag.

F. 263 FVT. Gradtal i horoskop

Det første horoskop i kileskrift (eller nogen anden skrift) med gradtal angivet.

G. ca. 200 FVT. Nechepso og Petosiris

Den legendariske farao Nechepso og hans præst Petosiris siges at have opfundet astrologien. En omfattende astrologisk lærebog bar deres navne og blev bevisligt skrevet eller oversat til græsk omkring 200 FVT

H. ca. 200 FVT. Hermetiske skrifter

I grove træk samtidig med Nechepso og Petosiris' skrifter, opstod en vifte af skrifter, hvor de fleste blev tillagt Hermes, mens nogle få tillagdes Anubis og Agathodaimon.

I. ca. 200 FVT - 200 e.v.t. Indien

Horoskopisk astrologi introduceres i Indien. Den almindelige opfattelse blandt vestlige lærde (og for den sags skyld indiske lærde) er, at horoskopisk astrologi kom til Indien fra Mellemøsten. Det er sandsynligt at en form for lokal horoskopisk astrologi blev dannet forud for denne, baseret på Nakshastras eller Månehuse, men den baby-

loniske form, baseret på 12 tegn og huse, synes for størsteparten at have overskygget den lokale udvikling. Nakshastras indgik imidlertid i en ny syntese. Det er ikke klart, hvornår i denne periode at denne udvikling begyndte, men det er øjensynligt, at udviklingen af en stort set uafhængig Hindu tradition stod færdig omkring 200 e.v.t.

NOTE: Forfatteren er klar over, at der er de, som vil opponere mod dette synspunkt, idet de tillægger Hindu traditionen stor ælde, og som mener, at Indien ligger forrest mht. al horoskopisk tradition, men dette deles ikke af flertallet af lærde. For ikke at blive beskyldt for eurocentrisme, så hævder forfatteren ikke, at det var grækerne, der gav inderne deres astrologi, men snarere at det var det semittiske Mellemøsten og Egypten. Det er sandt, at mange forfattere i den mellemøstlige tradition skrev på græsk. Det er imidlertid også sandt, at meget af den mellemøstlige indflydelse på Hindu astrologien ikke kom fra græsktalende kilder.

J. ca. 190-120 FVT. Hipparchos

Han var den første græker og måske den første overhovedet blandt oldtidens folk, der beskæftigede sig med præcession. Det er ofte blevet hævdet, at ældre folk kendte til præcession, men det står ikke klart, om de forstod, at det var et ordnet og regelmæssigt fænomen. Der er desuden intet belæg for, at de havde begreb om dens hastighed. Hipparchos skabte desuden et stjernekatalog med omkring 1000 stjerner.

K. 69-30 FVT. Kleopatras regime

Ved hendes død afsluttedes teknisk set den hellenistiske periode, da hun var den sidste uafhængige græske hersker, der nedstammede fra Alexander den Stores generaler. Imidlertid opstod ikke noget afbræk i de kulturelle traditioner i det østlige Middelhav. Det er derfor konventionen at referere til den senere græksprogede astrologi som hellenistisk, selv om den rent teknisk hører til den Romerske Periode. Det virkelige, historiske brud i det østlige Middelhavs historie kom med Kristendommen og senere med Islam.

L. 68 FVT. Sidst kendte kileskrift-horoskop

M. 62 FVT. Ældste græske horoskop

Antiochus den Første af Commagene, en anden af de sidste hellenistiske regenter placerede sit horoskop på sit gravmæle.

Det daterer sig omkring 62 FVT Dette betyder ikke, at der ikke har været tidligere horoskoper. De har blot ikke overlevet.

N. ca. 30 FVT. Denderah zodiaken

Den egyptiske Denderah dyrekreds.

ROMERSK PERIODE

Som nævnt ovenfor er denne periode i realiteten en fortsættelse af den Hellenistiske Periode ud fra et kulturelt synspunkt. Romerne ydede lidet eller intet bidrag til astrologien. Der er desuden kun to latinske forfattere i astrologien, Manilius og Firmicus Maternus.

A. 44 FVT. Cæsar myrdes

Den romerske kejser Julius Cæsar.

B. 27 FVT. Kejser Augustus

Kroningen af den romerske Augustus Cæsar markerer begyndelsen på det Romerske Imperium i modsætning til den Romerske Republik.

C. 7-4 FVT. Kristus fødes

Et sted mellem disse år fødes Jesus Kristus. Dette skete mest sandsynligt i år 7 FVT, derfor anvendes her betegnelsen FVT (før vor tidsregning).

D. ca. 10. Manilius

Manilius skrev værket 'Astronomica' på latin, et langt didaktisk (belærende) digt om astrologi, der stadig eksisterer. NOTE: Forfatteren er personligt noget skeptisk overfor om dette er et autentisk værk. Her er begrundelserne: 1) Ingen samtidige henviser til værket. Ej heller var det kendt i Middelalderen, hvorimod Firmicus Maternus var kendt. Værket var ukendt indtil renæssancen. 2) Den eneste kopi af manuskriptet, som har overlevet til renæssancen, forsvandt på mystisk vis og kun en ny kopi har overlevet. 3) Den latinske tekst er kompleks og vanskelig, langt mere end klassisk latinsk digtning. 4) Dets astrologi er meget forskellig fra al anden astrologi i den periode, selv i forhold til værker, der skulle være aldersmæssigt tæt på.

E. død 36. Thrasyllus

En lærd fra Rhodos, som havde en meget vigtig indflydelse på Augustus og Tiberius. Han var især rådgiver for Tiberius, både som astrologisk, personlig og politisk rådgiver.

F. 1.Årh. Dorotheus fra Sidon

Skrev værket 'Pentateuch', et langt og vigtigt astrologisk digt i fem bøger. Dorotheus er (hvis han er dateret korrekt) den ældste kilde til herskerskabs-systemet med de tre tripliciteter.

G. 1.Årh. Teucer fra Babylon

Traditionen siger, at han var den første til at tyde dekanaterne astrologisk, omend dette kan være en ukorrekt tradition.

H. sent i 1.Årh. Balbillus

Søn eller nevø til Thrasyllus og næsten lige så eminent. Han evnede at overleve som rådgiver for kejserne Caligula, Claudius, Nero og sandsynligvis en tid for Domitian.

I. 76-138. Kejser Hadrian

Han var beskytter af astrologien og hans fødselsdata har tilyneladende overlevet.

J. ca. 100 - ca. 170. Ptolemæus

Claudius Ptolemæus var egypter af fødsel, selvom han formentlig nedstammer fra etniske grækere. Desuden var han romersk statsborger, selvom han skrev på græsk.

K. 120- ca.199. Galen

Den store læge og forfatter i hvis skrifter der er et betydeligt astrologisk indhold.

L. 146-211. Kejser Septimus Severus

Han herskede 193-211 og var den første kejser, der praktiserede Soldyrkelse. Denne kult ledte til en statsreligion, der havde astrologi som en central praksis.

M. ca. 150-185. Vettius Valens

Bevisligt en ung samtidig af Ptolemæus. Han samlede værket 'Anthologi', et langt skrift som omhandler de fleste facetter af græsk astrologi. Årstallene for ham er ikke hans fødsels- og dødsår, som begge er usikre, men hans karriereår.

N. sent 3.Årh. Antigonus fra Nicæa

Et eller andet sted mellem Hadrians regime og sent i det tredje århundrede levede Antigonus. Han er især kendt for at have skrevet en beskrivelse af et horoskop, som synes at være kejser Hadrians.

O. sent 2.Årh. Antiochus fra Athen

Han lavde en stor samling af uddrag fra ældre astrologer. En del heraf bestod af en 'Tesaurus' med tekniske astrologiske udtryk.

P. 150-218. Clement fra Alexandria

En af de første store kristne astrologer.

Q. 205-270. Plotin

En af de første og vigtigste neoplatonikere. I hans værk 'Enneaderne', behand-

---

ler han mange filosofiske problemer, som astrologien rejser i hans samtid. Ofte citeret som fjende af astrologien, så stillede Plotin mere spørgsmål ved den astrale fatalisme. I realiteten er hans syn på astrologi og skæbne ikke så vældig forskellig fra vore dages humanistiske astrologer som eksempelvis Dane Rudhyar.

R. 222-235. Pseudo-Manetho

Ansvarlig for et didaktisk (belærende) digt over 6 bøger. En god portion heraf har overlevet, men den, der har redigeret den græske tekst har tvivl, hvorvidt tilskrivningen til Manetho er ægte.

S. 232- ca.304 Porphyrius

En discipel af den neoplatoniske filosof Plotin. Et kommentarværk til Ptolemæus' 'Tetrabiblos' tilskrives ham.

T. 245-313. Kejser Diokletian

Han herskede 284-305 og var den kejser, der først begyndte på den administrative opdeling af Romerriget i en østlig og en vestlig del. Han var også en stor modstander af Kristendommen.

U. ca. 250-330. Iamblichus

Neoplatoniker af syrisk fødsel, som forsøgte at skabe en neoplatonisk religion kombineret med magisk praksis af tantrisk natur i stil med Tibetansk Buddhismisme. I værket 'De Mysteriis' (skrevet af ham eller under hans indflydelse) behandler han direkte problemerne med 'malefikke' planetenergi, samt hvordan deres kvaliteter stammer fra manglende perfektion i sjælen snarere end fra planeternes iboende natur.

V. 274-337. Konstantin den Store

Den første (mere eller mindre) kristne kejser i det Østromerske Rige. Han herskede i årene 306-337.

W. 313. Kristen statsreligion

Efter Diokletian blev Kristendommen statsreligion i det Romerske Imperium, selvom hedenskab stadig blev tolereret.

X. 325. Kirkemødet i Nikæa

Y. ca. 331-363. Kejser Julian

Kejser Julian, kaldet Apostaten, regerede fra 361-363. Under hans korte regime søgte han at afsætte Kristendommen og instituere en ny statsreligion, baseret på Iamblichus' lære.

Z. 347-395. Theodosius den Store

Kejser Theodosius herskede 379-395. Han var den sidste romerske kejser, der herskede over begge halvdele af Ro-

merriget. Under hans regime blev kristendommen erklæret som den eneste religion, der blev tolereret, omend hedenskab overlevede i lang tid derefter.

AA ca. 380. Firmicus Maternus

Hans værk hedder 'Mathesis' og Julius Firmicus Maternus er den eneste astrologiske forfatter, der skev på latin, ud over Manilius. Hans tekst var kendt gennem hele Middelalderen og rummer en rig høst af hellenistiske teknikker. Tilsyneladende blev han kristnet i den senere del af livet.

BB 354-430. Sankt Augustin

En af de mere veltalende af astrologiens modstandere i oldtiden, selvom heller ikke han afviste planeternes indflydelse på historiske og naturlige begivenheder, kun på individuelle mennesker.

CC ca. 378. Paulus Alexandrinus

Han skrev værket 'Indledende Emner', som overlevede mere eller mindre intakt. Det er stadig en god introduktion til og godt overblik over græsk astrologi.

DD 379. Anonym af 379

Skrev et værk om natal tyding for 30 lysende fixstjerner, de samme stjerner, som Ptolemæus nævner i 'Faser'.

EE 410-485. Proclus

Traditionen tilskriver en omfattende anonym parafrase over 'Tetrabiblos' til Proclus. Imidlertid er denne næsten sikkert ikke af Proclus. Vigtigere er det, at Proclus er den sidste af de store neoplatoniske filosoffer fra den Klassiske Æra, som forsøgte at systematisere de gamles filosofi til et sammenhængende og aksiomatisk system. Han forsøgte også at rense ud i de filosofiske mangler i de astronomiske teorier hos Ptolemæus og hans efterfølgere.

FF ca. 415. Hephaistos fra Theben

Han skrev et klart organiseret værk, 'Apotelesmatica'. I denne tekst gjorde han sit bedste for at forbrødre Ptolemæus og Dorotheus, og hans tekst er den største kilde til faktiske fragmenter af Dorotheus skrifter. Den er også nyttig, da den rummer de tidligste fortolkninger af Ptolemæus, som stadig eksisterer.

GG 476. Romerrigets fald

Afslutningen for det Vestromerske Rige.

BYZANTINSK PERIODE

Denne sektion omhandler alene de tidlige byzantinere, der videreførte den hellenistiske tradition i Vesten, forud for Islams komme.

A. 483-565. Justinian den Store

Denne byzantinske kejser herskede 527-565 og det lykkedes næsten for Justinian at udvide det Østromerske Rige tilbage til grænserne for det gamle kombinerede østlige og vestlige Romerrige. Han var en glødende kristen, som lukkede de filosofiske skoler i Athen (der havde eksisteret ubrudt i næsten 1000 år). Det lykkedes ham også at drive mange tilbageblevne hedenske filosoffer mod øst til Persien og Indien så vel som til Harran. Justinian var også ansvarlig for at reformere og rationalisere Romersk Lov til den form, vi kender i dag.

B. ca. 564. Olympiodorus

En vigtig kommentator til Aristoteles. Olympiodorus anses nu for at være forfatter til værket 'Indledende Emner', der forhen blev tilskrevet Heliodoros. Det er vigtigt at notere, at det lykkedes Olympiodorus at fortsætte med undervisningen i astrologi på trods af Justinians fjendtlige indflydelse.

C. tidligt 7. Årh. Rhetorius fra Egypten

Skabte en stor samling uddrag fra tidlige astrologiske skrifter.

erobringer. Dette drev også en kulturel kile ind mellem de græske arealer ved kysten og de grækere, der blev tilbage efter Alexander den Stores tid i, hvad der i dag er Punjab. Disse sidste grækere fortsatte med at holde ud, indtil de gradvist forsvandt ind i den hinduistiske befolkning. De er formodentlig de Yavanas, som gamle Jyotisch skrifter omtaler.

B. 227. Andet Persiske Imperium

Sassaniderne, et folk fra det centrale Persien, overvandt i 227 e.v.t. Partherne og etablerede det Andet Persiske Imperium eller det Sassanidiske Imperium. Under dette imperium blomstrede astrologien og Zarastru-læren blev genetableret.

C. 634-642. Arabiske erobringer

Araberne erobrede under Islam de semitiske områder ved Middelhavets kyst samt Egypten. For første gang siden Parthernes invasion forenedes disse områder igen med Mesopotamien og Persien, kerneområderne for udvikling af astrologien. Dette førte, sammen med de følgende begivenheder, til en stor sammensmeltning af de egyptiske, sen hellenistiske og persiske traditioner sammen med en mindre indflydelse fra Indien. Denne syntese blev med tiden fundamentet for den senere arabiske og vesteuropæiske (latinske) middelalderastrologi. Af disse komponenter er det, som om den persiske komponent var den mest dominerende.

D. 635. Sassanidernes fald

Araberne underlagde sig det Sassanidiske Imperium og Mesopotamien kom under forskellige kalifaters regime.

MELLEMØSTENS KLASSISKE PERIODE

Denne sektion vil opregne begivenheder og personer, der kan være af vigtighed for at forstå forskellen mellem Græsk og Hindu astrologi. Ligeledes muligheden af, at der kan være en tredje tradition, der kommer direkte fra en fortsat mesopotamisk udvikling under Parsisk og Persisk hegemoni.

A. 126 FVT. Partherne i Mesopotamien

Partherne, et iransk folkeslag, erobrede Mesopotamien, hvilket afslutter den græske indflydelse i dette område. Bortset fra en kort periode under kejser Trajan i det 2. Årh. (e.v.t.) blev dette område ikke igen forenet med hverken de semittiske folk ved Middelhavet eller Egypten før ved de arabiske

DEN ARABISKE ÆRA

Under denne periode blomstrede astrologien i stor skala (efter nogen indledende fjendtlighed fra islamiske præster) og i store træk under indflydelse af syrere, tilbageværende grækere, egyptere og persere sammen med et antal betydelige jødiske forfattere.

A. sent 8. Årh. Theophilus fra Odessa

Han danner en vigtig bro mellem den græske og den arabiske astrologi.

B. ca. 770. Astronomi fra Indien

Astronomiske værker bliver bragt fra Indien til Bagdad. Selvom arabisk astrologi i alt væsentligt synes at være persisk i metode og stil, så stammede deres

- astronomi fra Indien, som på et tidligere tidspunkt fik den fra Mellemøsten.
- C. 770-ca. 815. Masha'allah**
Astrologen Masha'allah hed Messahalla på latin. Han havde sin blomstringstid under kalifferne al-Mansur og al-Mmun. Han er forfatter til mange værker.
- D. død 815. Omar fra Tiberias**
Havde også blomstringstid under al-Mamun. Oversatte formentlig Dorotheus fra mellempersisk til arabisk. Hans astrologi er i en meget hellenistisk stil.
- E. tidligt 9. Årh. Abu Bakr**
Abu Bakr hed Alubather på latin.
- F. død mellem 822-850. Zahel**
Zahel var en af de mere hellenistiske astrologer (metodisk set) i den Arabiske Periode.
- G. ca. 854. Abu'Ali al-Kayyat**
Han studerede under Masha'allah og er forfatter til 'Bedømmelse af horoskoper', et værk, der er stærkt påvirket af Dorotheus.
- H. død efter 863. Al-Farghani**
Alfraganus på latin.
- I. død efter 870. Al-Kindi**
Forfatter til 'Om Stjernerne Stråler' blandt andre værker. Dette værk havde større indflydelse på Magick og metafysisk neoplatonisme end på astrologi. Dets indflydelse ses hos Robert Grosseteste og hos Roger Bacon såvel som hos John Dee. Denne tradition er kendt som Lysets Metafysik, da det er en metafysik, der betragter lyset som middel til transmission af former.
- J. død 886. Abu Ma'shar**
Han hedder Albumassar på latin. Hos denne forfatter har vi en fuldt udfoldet persisk astrologitradition. Han var en af de vigtigste og mest skrivende forfattere i den Arabiske Æra. Selv en perser, skrev han både på arabisk og persisk. Hans arbejder omfatter bl.a. 'De Store Konjunktioner', 'En Større Introduktion til Astrologi' og 'En Forkortet Introduktion til Astrologi', et værk der på latin blev kendt som 'De Revolutionibus'. Et mindre arbejde, der på latin hed 'Flores Astrologiae', havde også indflydelse indenfor den mundane astrologi.
- K. 834-901. Thabit ibn Qurra**
Berømt som forfatter, der kom ud af den Harraniske tradition med Magick, Neoplatonisme og sen Hermeticisme.
- L. 820-912. Qusha ben Luca**
På latin hed han Costa ben Luca el-

ler Quosti filius Luce.

- M. 865-932. Ar-Razi**
På latin hed han Rhazes.
- N. død 967. Al-Qabisi**
På latin hed han Alchabitius. Han er kendt for sit hussystem, selvom han rent faktisk ikke opfandt det. Systemet daterer sig tilbage fra den Klassiske Æra. Al-Qabisi 'Introduktion til Astrologi' var et af de mest populære værker i sin latinske oversættelse.
- O. død efter 1040. Ali ibn abir-Rijal**
På latin hed han Abenragel og var en af de astrologer fra den Arabiske Æra, der fik størst indflydelse på den senere latinske astrologi. Skrev en omfattende afhandling om astrologi.
- P. 973-1049. Al-Biruni**
Stort set ukendt i den latinske astrologi. Al-Biruni var en af de mest belæste og dygtige astronomer i den Arabiske Æra og var tillige ekstremt vidende om astrologi. Hans 'Instruktionsbog om Elementerne og den Astrologiske Kunst' kan fås på engelsk.
- Q. 1092-1167. Abraham ben Meir ibn Ezra**
Navnet betyder: Abraham, søn af Meir, søn af Ezra. Han var en jødisk lærd af stor betydning ud over hans astrologiske virke. Forfatter til 'Visdommens Begyndelse' og 'Årsagernes Bog' blandt mange andre. En ekstremt indflydelsesrig forfatter på det latinske Vesten.

LATINSK PERIODE MIDDELALDER

Denne sektion dækker astrologien i det latinske Vesten, som næsten udelukkende blev uddraget fra astrologien i den Arabiske Æra. Ingen seriøs indsats blev gjort for at modificere den arabiske tradition, selvom de bedre vestlige astrologer selv valgte ud fra deres egen erfaring.

- A. 560-636. Isidore fra Sevilla**
I hans arbejder overlever blot fragmenter af astrologi.
- B. 650. Angel-Saxerne i England**
Den Angel-Saxiske erobring af England er mere eller mindre afsluttet.
- C. 672-735. The Venerable Bede**
En angel-saxisk præst, hvor visse astrologiske ideer kan ses overleve den Mørke Middelalder.

D. 742-814. Charlemagne

Karl den Store herskede 768-814 som Frankernes konge og blev senere kronet som Romersk Kejser. Hans styre kaldes ofte for den Carolingiske Renæssance, omend det kan diskuteres, hvor meget 'renaissance' der var.

E. ca. 815 - ca. 877. John Scotius Eriugena

Tidlig middelalder-platoniker. En af de første seriøse filosofiske forfattere i Middelalderen.

F. 9. og 10. Årh. Nordiske invasioner

De nordiske invasioner bringer det kulturelle stadiet til sit lavpunkt i Middelalderen.

G. 1066. England erobret

Wilhelm Erobreren indtager England.

H. 1079-1142. Peter Abelard

I. 1119-1151. Hugo fra Santilla

Oversættelser fra arabisk af Hugo fra Santilla. Den mest kendte bog er 'Bogen om Aristoteles - indeholdende samtlige spørgsmål, omhandlende både fødsler og omløb, ud fra 255 Indiske Bind'. Denne bog har intet at gøre med Aristoteles og viser få eller ingen tegn på indflydelse fra hinduistiske kilder. Det er ikke desto mindre en bemærkelsesværdig metodesamling fra den Arabiske Æra, som ikke findes i mange andre kilder.

J. ca. 1125. Adelard fra Bath

En englænder, der tog til den islamiske verden og lærte meget om dens kultur. Han var en af de første til at oversætte arabiske, astrologiske tekster til latin. Mest kendt er Abu Ma'shars værk 'En Forkortet Introduktion til Astrologi'. Det er en vanskeligt tekst, delvis på grund af mangelfuld gengivelse, men også fordi Adelards oversættelse ikke benytter samme terminologi som bliver brugt i senere oversættelser, hvilket giver god plads til misforståelser.

K. 1138. Platon fra Tivoli

Platon fra Tivoli oversætter 'Tetrabiblos' fra arabisk til latin. Den første i Middelalderen.

L. ca. 1150. Johannes fra Sevilla

Tidlig og meget produktiv oversætter fra Arabisk. Han skrev også selv en afhandling om astrologi, hvilket gør ham til en af de tidligste forfattere af originale astrologiske værker på latin i Middelalderen.

M. 1175-1253. Robert Grosseteste

En engelsk biskop, som arbejdede med optik og diskuterede teorier om lyset. Han var en del af linien fra Al-Kindi til John Dee indenfor Lysets metafysik.

N. 1193-1280. Albertus Magnus

Lærer for Thomas Aquinas og en af dem, der var mest ansvarlig for at bringe den Aristoteliske filosofi (i sin arabiske form) ind i Vestlig tænkning. Han er også almindeligt anset for at arbejde med alkymi og astrologi. Det sidste er temmelig sikkert, da han står som forfatter af 'Speculum Astronomiae', et værk, som mest er en kritisk bibliografi over de da tilgængelige astrologiske værker samt en undersøgelse af hvilke doktriner i dem, der var eller ikke var i harmoni med Kristendommen.

O. ca. 1210-1290. Guido Bonatti

Forfatter til en af de mest omfattende astrologiske afhandlinger, 'Liber Astronomiae'. Værket er en storslået og encyklopædisk opsummering af den arabiske tradition, skrevet på latin. En af værkets største kvaliteter er, at Bonatti underkastede det materiale, han havde skaffet sig, en kritisk analyse baseret på egne erfaringer.

P. ca. 1210-1296. Campanus

Campanus fra Navarra er den, som Campanus' hussystem oftest tilskrives. Det er imidlertid kendt, at disse huse blev anvendt i den Arabiske Æra.

Q. 1214-1294. Roger Bacon

En engelsk franciskaner, som også skrev meget om optik og Lysets Metafysik. Nært tilknyttet Robert Grosseteste.

R. 1225-1274. Thomas Aquinas

Den vigtigste skolastiske filosof i Middelalderen, som bragte systemet i den Aristotelisk-Kristne syntese, som stadig er basis for den katolske kirkes doktriner.

S. 1226-1284. Kong Alfonso X

Spansk konge af Leon og Castille, som sponserede skabelsen af de Adolfiniske Tabeller, de tabeller, som man i Middelalderen forlod sig på til astrologisk og astronomisk brug.

T. død før 1236. Michael Scot

Astrolog og naturfilosof ved hoffet hos kejser Frederik II. Ansås i Middelalderen for at være en stor magiker.

U. 13. Årh. Leopold af Østrik

Endnu en tidlig latinsk forfatter. Ingen årstal findes for ham, men Leopold anses for at være samtidig med Bonatti.

V. 1266-1308. John Duns Scotus

Stor skolastisk filosof.

W. sent 13. Årh. Peter fra Albano

Ingen årstal. men levede sent i 13. århund-

rede og tidligt i det 14. århundrede. Involveret i magi og astrologi og skrev meget om astrologiske billeder. Hans længste værk, 'Conciliator', indeholder mange skolastiske spørgsmål, som diskuterer astrologi og astrologisk medicin. Han har også korri-geret og oversat de gamle franske oversæt-ter af Ibn Ezra fra oldfransk til latin.

X. tidligt 14. Årh. Andalo di Negro

En aristokrat og astrolog.

Y. død 1379. John of Ashenden

En af de første engelske astrologer af betydning. Han arbejdede udeluk-kende med politisk og mundan astro-logi. Stærkt influeret af Abu Ma'shar.

Z. død 1400. Antonio de Montulmo

Skrev 'Om Bedømmelse af Nativiteter' og om astrologisk magi.

LATINSK PERIODE RENÆSSANCE

I det meste af denne periode fortsattes den traditionelle Arabo-Latinske stil i astrologien uændret. Dette selvom der er en stigende ek-lektisk kvalitet, som resulterer i flere teknikker og en noget mindre systematisk sammenhæng end i det tidlige materiale. Der var også større eftertryk på Ptolemæus og en vidtspredt opfat-telse af, at Ptolemæus' værk var den eneste sande astrologi og, at resten var fantasier, skabt af araberne. Resultatet heraf var i slutningen af perioden en tendens til at 'reformere' astro-logien, undertiden i retning af 'New Science' som i Keplers værker, og nogle gange i ret-ning af traditionel middelalderlig skolastik som hos Placidus. Der er også en aristotelisk, men højst innovativ reform hos Morinus.

A. 1410-1502. Laurentius Bonincontri

Forfatter til 'Afhandling om Elektioner'.

B. 1433-1499. Marsilio Ficino

Oversætter af 'Corpus Hermeticum', Platon og Plotin til latin. Han var under beskyttelse af Cosimo di Medici og andre og deltog i at etablere et Akademi i platonisk stil. Han var mere interesseret i naturmagi og astrologi anvendt hertil end i horoskopisk astrologi. Forfatter til 'Tre Bøger om Livet' blandt andre værker.

C. 1436-1475. Regiomontanus

Johannes Regiomontanus (Königsberg)

lavede en efterskrift til 'Almagest' og var delvis ansvarlig for genfødslen af tysk astro-nomi i den sene Middelalder. Hussystemet, der bærer hans navn, var ikke hans skaber-værk, men et system fra den Arabiske Æra. Han påstod aldrig selv at have kreeret det. Han selv og hans umiddelbare efterfølgere kaldte det blot for det 'Rationelle System'.

D. 1455-1522. Johann Reuchlin

En af de første seriøse lærde udi hebræ-isk og Kaballah. Han var også en forsva-rer for jødiske rettigheder i Europa.

E. 1463-1494. Pico di Mirandola

Oprindeligt elev af Marsilio Ficino, hvor han lærte hebræisk og studerede Kaballah. Men mod enden af hans korte liv blev han disci-pel af den radikale Savonarola og synes at have ændret sine opfattelser. Han skrev (må-ske delvis som resultat heraf) 'Disputats mod Divinatorisk Astrologi', som blev bibel for de senere modstandere af astrologien, selvom hans motiver mest var religiøse og ikke sær-lig videnskabelige. Astrologerne fik tilsynela-dende revanche, da de forudsagde hans tid-lige død. Nogle lærde har draget dette i tvivl.

F. 1475-1558. Lucas Gauricius

Meget involveret i det kirkelige hie-rarki. Han forudsagde, at en ven ville blive valgt til Pave. Det blev ven-nen, og Gauricius blev biskop. Forfat-ter til adskillige astrologiske værker.

G. Copernikus

Polakken Nikolaj Copernikus var den første, der skabte et sammenhængende system i matematisk, heliocentrisk astro-nomi. Forfatter til 'De Revolutionibus'.

H. 1477-1547. Johannes Schoener

Den afgørende astronom-astrolog, der var ansvarlig for udbredelsen af Regiomonta-nus' værker. Beregnede en årlig efemeride og skrev 'Opusculum Astrologicum' samt 'Tre bøger om Bedømmelse af Nativiteter'.

I. 1483-1546. Martin Luther

J. 1486-1535. Agrippa

Cornelius Agrippa var forfat-ter til 'De Occulta Philosophia'.

K. 1492. Amerikas opdagelse

Columbus' opdagelse af 'den nye verden' (hvis vi ser bort fra vikingerne og andre).

L. 1497-1560. Philip Melanchton

Luthers hovedallierede i den lutherske bevægelse. Han var også en stor beskyt-ter af astrologi og skabte den første latinske

---

oversættelse af 'Tetrabiblos' fra Ptolemæus' originale græske (og ikke Proclus' parafrase). Han var også tæt på Schoener og dennes kreds. Melanchtons religion var lidt til venstre for de øvrige lutheranere, og efter Luthers død blev Melanchton betragtet som kætter af dem. Hans lære havde indflydelse i den spirituelle luteranske bevægelse, som Jacob Boehme og andre var involveret i.

- M. 1501-1576. Jerome Cardan**
Italiensk matematiker, magiker og astrolog.
- N. 1503-1566. Nostradamus**
- O. Luthers 95 teser**
Martin Luther publicerede sine 95 teser, som igangsatte den protestantiske Reformation, selvom andre reformatorer havde været før ham i flere hundrede år.
- P. 1523-1590. Franciscus Junctius**
Forfatter til 'Speculum', et i høj grad encyklopædisk værk.
- Q. 1524-1574. Cyprianus Leovitius**
En hyppigt citeret astrolog i perioden.
- R. 1527-1608. John Dee**
Astrolog og alkymist. Tæt knyttet til dronning Elisabeth I i England. En tidlig kommentator om Euklid. Dee var også stærkt influeret af Lysets Metafysik fra Al-Kindi, Grosseteste og Roger Bacon.
- S. 1530-1575. Johannes Garcæus**
Forfatter til en omfattende samling af nativiteter (fødselshoroskoper).
- T. 1530-1594. Claude Dariot**
Fransk forfatter. En af de vigtigste indflydelser for William Lilly og for engelsk astrologi i almindelighed.
- U. 1546-1601. Tycho Brahe**
Dansk astronom, astrolog og alkymist. Samlede det mest nøjagtige stjernekatolog på den tid samt lavede omfattende og yderst nøjagtige planetobservationer, som blev grundlaget for Keplers beregninger, der førte til de keplerske love og de første nogenlunde nøjagtige planettabeller.
- V. 1526-1598. Heinrich Rantzovius**
(Henrik Rantzau) Dansk vicekonge, der bl.a. samlede et referanceværk af tydninger, som bestod af citater fra de største kilder på hans tid.
- W. 1550-1617. John Napier**
Opfinder af logaritmerne, som tilsyneladende blev skabt for at gøre de astronomiske og astrologiske beregninger simplere.

- X. 1564-1642. Gallileo Gallilei**
- Y. død 1617. Joannes Antonius Maginus**
En af de første, der advokerede for det hus-system, der senere blev kendt som Placidus.
- Z. 1558-1678. David Origanus**
En beregner af efemerider og almanakker
- AA død 1629. Valentine Naibod**
Forudsagde sin egen død, hvilket viste sig at være korrekt. Han er kilden til Naibod-direktion og -korrektion.
- BB 1570-1657. Andreas Argulus**
Skrev om medicinsk og grundlæggende astrologi.
- CC 1571-1630. Johannes Kepler**
Den største astronom og reformator af astrologien
- DD 1572. Stella Nova**
'Den Nye Stjerne', som blev observeret af Tycho Brahe og andre. De så, at det var en reel stjerne (supernova, som det hedder idag), og derfor demonstrerede, at fixstjernehimlen ikke var ubevægelig. Det havde ellers været den grundlæggende lære siden Aristoteles, og dette var en af de mange faktorer, der førte til nedgangen for den aristoteliske lære. Ejendommeligt er det, at baseret på 'Stella Nova' og de store konjunktioner, så forudså Brahe Trediveårskrigen og påpegede med nogen præcision karrieren for den svenske kong Gustav Adolf.
- EE 1583-1656. Morinus**
Jean Baptiste Morin var en fransk astrolog ved kong Louis den 14.'s hof. Skrev storværket 'Astrologica Gallica' og forsøgte at reformere astrologien.

ENGELSK PERIODE OG NEDGANGSTIDEN

Denne sektion dækker en tid, hvor englænderne var de mest aktive i astrologien, omend der også var enkelte kontinentale personer, som levede på den tid. Det er begyndelsen til enden for astrologiens storhedstid. Kun i moderne tid og på en langt mere undergrundsagtig måde har astrologien genvundet noget, der blot ligner dens prominens på den tid og i tidligere perioder.

- A. 1602-1681. William Lilly**
En astrolog i den middelalderlige tradition og en stor horarastrologisk kunstner. Den største

af den Engelske Skole og i front ved den moderne 'Revival' af traditionel astrologi.

- B. 1603-1668. Placidus**
Munken Placidus de Tito anvendte Maginus' og arabernes system, som nu kendes som Placidus hussystem. Søgte også at skabe en videnskabelig astrologi, baseret på Ptolemæus og Aristoteles, men det var lidt for sent at gøre dette.
- C. 1617-1692. Elias Ashmole**
Beskytter for adskillige engelske astrologer, herunder Lilly. Hans efterladte samling førte til dannelsen af Ashmolean Library i Oxford.
- D. 1616-1654. Nicolas Culpepper**
Skrev om urter og adskillige værker om astrologi. Culpepper forårsagede, at medicinsk viden udbredtes til almindelige mennesker, så de kunne lære at behandle sig selv.
- E. 1617-1681. George Wharton**
Royalist og modstander af Lilly i 'pamfletkrigen' under den engelske borgerkrig.
- F. 1628-1704. John Gadbury**
Royalist og katolsk astrolog. Oprindeligt elev af Lilly og senere modstander af ham.
- G. 1633-1707. Henry Coley**
Lillys elev og efterfølger.
- H. 1642-1668. Engelsk borgerkrig**
Den engelske borgerkrig og Commonwealth, som senere blev domineret af Oliver Cromwell.
- I. 1643-1727. Isaac Newton**
- J. 1644-1715. John Partridge**
Søgte at rense astrologien for 'middelalderi', som mere syntes at være ting, han ikke forstod. Han var den vigtigste årsag til tabet af Middelalderens praksislære, idet han var den sidste store astrolog i denne periode og påvirkede alle efterfølgende engelske astrologer. Partridge var også ansvarlig for at introducere Placidus' hussystem i engelsk astrologi.
- K. 1649. Charles I halshugges**
- L. 1653-1724. John Whalley**
Skabte den første engelske oversættelse af Ptolemæus. Kendt for at være en dårlig oversættelse.
- M. 1660. Monarkiet restaureres**
Det engelske monarki genopbygges under Charles II. Dette er tidspunktet, hvor astrologien påbegyndte sin nedgangstid for alvor. Dette var mest, fordi astrologerne overvejende var på den puritanske side i striden om Commonwealth. Astrologi

blev derfor associeret med 'revolution' i denne støt mere konservative periode.

- N. 1751-1799. Ebenezer Sibley**
Skrev det 18. århundredes mest indflydelsesrige tekst [The Complete Illustration of the Celestial Art of Astrology (o.a.)]
- O. 1766-1828. John Worsdale**
Skrev om Placidus' direktionsmetode.
- P. 1770. Sidste akademiske kursus**
Det sidste akademiske kursus i astrologi afsluttedes på det pavelige universitet i Salamanca (Spanien).

Efter denne tid er der stille, indtil vi har den store 'Revival' for astrologien i det 19. og 20. århundrede.

CORNELIUS

Tidsskrift for
astrologisk dokumentation og forskning
Udkommer 4 gange om året
Udgivet af Astrologisk Museum
ISSN 1602-9186
Ansv. red. : Claus Houllberg

Redaktionens adresse:
Astrologisk Museum c/o AstrologiHuset,
Nørrebrogade 66 D, 2200 Kbh N

Redaktionens email: tycho@asmu.dk

Artikler angiver alene skribentens egen og ikke nødvendigvis redaktionens holdninger. Anonyme eller pseudonyme artikler bringes ikke.

Tidsskriftet kan hentes GRATIS
som en digital public service fra
www.asmu.dk